

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 770

van **THIJS VERBEURGT**

datum: 20 juni 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Vlaamse Brede Heroverweging - Externe studies beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, en Werk en Sociale Economie

In het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging is er een reeks externe studies uitgevoerd.

Daaromtrent heb ik de volgende vragen voor het beleidsdomein EWI:

1. Voor wat de studie Doorlichtingsfiches Beleidsdomein EWI betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
2. Voor wat de studie Impactanalyse van het FWO programma SBO-projecten betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
3. Voor wat de studie Een evaluatie van de steun voor Onderzoek - en Ontwikkeling in Vlaanderen betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?

- d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
4. Voor wat de studie Carbon Leakage - Finaal rapport betreft:
- a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?

Voor het beleidsdomein WSE:

1. Voor wat de studie Evaluatie van de Vlaamse Bijdrageverminderingen voor Zeevarenden betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
2. Voor wat de studie Onderzoek naar aanpassingen van de 'doelgroepenvermindering' voor ouderen in binnen- en buitenland betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
3. Voor wat de studie Dienstencheques betreft:
 - a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?

- e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
4. Voor wat de studie Doorstroomtrajecten betreft:
- a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?
5. Voor wat de studie VDAB – INDIVIDUELE BEROEPSOPLEIDING betreft:
- a) Wie voerde de studie uit?
 - b) Wat was de inhoud van de opdracht?
 - c) Wat was de kostprijs van de studie?
 - d) Wat waren de gepresteerde uren voor de studie?
 - e) Op welke manier gaat de minister met de opgeleverde studie aan de slag?

ANTWOORD

op vraag nr. 770 van 20 juni 2023

van **THIJS VERBEURGT**

Voor het beleidsdomein EWI:

1. Voor wat de studie Doorlichtingsfiches Beleidsdomein EWI betreft:

- a) De studie werd intern uitgevoerd door de dossierbehandelaars binnen het Beleidsdomein EWI, dus eigen medewerkers van het Departement EWI, VLAIO en FWO.
- b) Per beleidsinstrument en/of instelling werden antwoorden geformuleerd op 15 onderzoeksvragen.
- c) Studie werd intern uitgevoerd, dus de kost beperkt zich tot de loonkost van de ingezette eigen medewerkers.
- d) Nvt
- e) De inzichten van de studie worden gebruikt voor de permanente optimalisatie van de beleidsinstrumenten

2. Voor wat de studie Impactanalyse van het FWO programma SBO-projecten betreft:

- a) Idea consult NV, Jozef II-sstraat 40, bus 1, 1000 Brussel
- b) Deze evaluatie bevatte volgende onderzoekstaken:
 - doorlichting van het SBO-programma en de SBO-evaluatieprocedure;
 - analyse van het SBO-projectportfolio en de match met de doelstellingen van het programma;
 - benchmarking t.o.v. andere Vlaamse initiatieven rond strategisch basisonderzoek (cluster-SBO, projecten Artificiële Intelligentie/Cybersecurity, Moonshot, duurzame chemie, ...) en internationale initiatieven;
 - meerwaarde en additionaliteit van het programma;
 - plaats en rol in het EWI-ecosysteem.

De conclusies waren de volgende:

- het DNA van het SBO-programma bleef overeind bij overgang van IWT naar FWO;
- de gestegen populariteit van het SBO-programma zet de slaagpercentages onder druk;
- de gerealiseerde effecten liggen in lijn met de gewenste effecten;
- blijvende impact op de onderzoeksconsortia en de samenwerking met de begeleidingscommissie na afloop.

De aanbevelingen waren de volgende:

- Waak over een maximale toeleiding naar vervolgonderzoek
- Optimaliseer de toegang van SBO-M projecten tot vervolgfianciering
- Monitor de impact van het SBO-programma

- Besteed grotere aandacht aan de communicatie van de SBO-projecten en de resultaten ervan

c) 58.512,50 euro, exclusief BTW (70.800,13 euro, inclusief BTW)

d) de gepresteerde uren voor de studie

Profiel A onderzoeker (850 euro/dag)	19,5 dagen
Profiel B expert (1.025 euro/dag)	23,5 dagen
Profiel C projectleider (1.275 euro/dag)	14 dagen

- e) Zowel de conclusies en aanbevelingen werden ter harte genomen en zullen ook meegenomen worden waar mogelijk in het kader van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

3. Voor wat de studie Een evaluatie van de steun voor Onderzoek - en Ontwikkeling in Vlaanderen betreft:

- a) De studie werd uitgevoerd door het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) van de Katholieke Universiteit Leuven (na mini-competitie in het kader van perceel 3)

De onderzoekers verantwoordelijk voor de rapport waren:

Yannick Bormans (Vives – Ecoom-Store) è post-doctoraal onderzoeker
 Joep Konings (Vives – Ecoom-Store) è gewoon hoogleraar
 Dirk Czarnitzki (KULeuven – Ecoom-Store) è associate professor

- b) Onderzoek naar de additionaliteit en complementariteit van de Vlaamse en federale O&O maatregelen. De evaluatie beperkte zich tot de impact van de Vlaamse O&O subsidies (VLAIO O&O steun) en de federale fiscale O&O voordelen die Vlaamse ondernemingen genieten.

- c) De geboden prijs was 53.615 euro (excl. btw). De geboden prijzen per onderzoeksprofiel stemden overeen met de eenheidsprijzen geboden in het kader van de raamovereenkomst en waren dus conform.

d) nvt

- e) De resultaten van deze studie werden verwerkt in het bredere rapport rond de Vlaamse Brede Heroverweging voor het Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (online te raadplegen op: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/46332> voor specifiek dit onderwerp kan men zich richten tot hoofdstuk 12 en 13 en werden omgevormd tot beleidsopties (binnen de opzet van de oefening Vlaamse Brede Heroverweging) die men kan raadplegen in hoofdstuk 21 en verder.)

4. Voor wat de studie Carbon Leakage - Finaal rapport betreft:

- a) Deloitte Consulting & Advisory CVBA – IDEA met het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) van de Katholieke Universiteit Leuven als onderaannemer

- b) De concrete onderzoeksvragen voor deze evaluatie zoals opgenomen in de offerte-aanvraag waren de volgende:

Een situering van het instrument binnen het bredere ondersteuningsaanbod;

Een explicitering van de interventielogica voor het instrument;
 Een kader om het instrument op zijn doelstellingen te beoordelen;
 De kerncijfers voor het instrument (bereik, toegekende steun, ...) op basis van de data aangeleverd door VLAIO;
 Een portfolio-analyse van de bedrijven die met het instrument bereikt werden en hun belangrijkste kenmerken (bereiken we met de instrumenten het beoogde doelpubliek, penetratie van het instrument bij het beoogde doelpubliek, sector, grootte, ...);
 Een analyse van de impact van het instrument op basis van een aantal econometrische indicatoren (tewerkstelling, investeringen, toegevoegde waarde, omzet, ...);
 Een analyse van de impact van het instrument op de implementatie van een groene strategie en verduurzaming (koppeling met energiebeleidsovereenkomsten);
 Een analyse van de effectiviteit van het instrument; met name het behouden van de Vlaamse productieveestiging en de bereidheid tot investeren in de Vlaamse productieveestiging;
 Een benchmark van de maatregelen met gelijkaardige maatregelen in andere landen/regio's;
 Een analyse van de impact van (eventuele) bijstellingen van het instrument;
 Een aanzet tot ontwerp-evaluatieplan om de impact en mogelijke verstoring van de mededinging ex post te evalueren zoals gevraagd in de nieuwe Richtsnoeren, bij het uitblijven van een door de Commissie verschaft gemeenschappelijke methode.

- c) € 120.321,65 (incl. btw)
- d) 125 mandagen
- e) De resultaten van de studie werden meegenomen in de bijsturing van het instrument die in 2022 voorbereid werd.

Voor het beleidsdomein WSE:

1. Voor wat de studie Evaluatie van de Vlaamse Bijdrageverminderingen voor Zeevarenden betreft:
 - a) De studie werd uitgevoerd door Deloitte Consulting & Advisory.
 - b) Doelstelling van deze opdracht betrof de evaluatie van de bijdragevermindering voor zeevarenden te beoordelen op haar effectiviteit, de impact op tewerkstelling in de sector en te situeren in het brede instrumentarium en het relevante flankerend beleid. Dit gebeurde in samenwerking met de relevante Vlaamse beleidsdomeinen WSE, EWI en MOW en met betrokkenheid van andere relevante actoren zoals RSZ, FOD Mobiliteit, FOD Financiën en VDAB.
 - c) Kostprijs: € 82.919,04 (incl. BTW)
 - d) Er werden 572 uren gepresteerd.
 - e) Deze maatregel werd geregionaliseerd bij de 6^e staatshervorming, maar het ontbrak binnen het beleidsdomein WSE aan kennis van de brede context van zeevarenden en nautisch beleid, waardoor de maatregel moeilijk naar waarde geschat kon worden. Deze studie remedieerde dit, toonde de relevantie van de maatregel aan voor de talent pipeline richting Vlaamse Havens en de verhouding ten opzichte van steunregimes in andere Europese landen. De maatregel werd niet hervormd.

2. Voor wat de studie Onderzoek naar aanpassingen van de 'doelgroepenvermindering' voor ouderen in binnen- en buitenland betreft:
 - a) De studie werd uitgevoerd door een samenwerking tussen het Departement WSE en het consortium Deloitte Consulting & Advisory en IDEA Strategische Economische Consulting NV.
 - b) Het onderzoek moest de maatregel kaderen binnen de internationale praktijk omtrent ondersteuning van de tewerkstelling van oudere werknemers. Het vatte de academische literatuur omtrent dergelijk beleid samen, en beschreef de beleidspraktijk in Nederland, Duitsland en Frankrijk.
 - c) Kostprijs: € 50.971,25 (incl. BTW) gefactureerd door het consortium Deloitte & Idea Consult. De kostprijs van de inzet van personeel van het Departement WSE werd niet bijgehouden.
 - d) Er werden 360 uren gepresteerd door Idea Consult. Het aantal door DWSE gepresterde uren werd niet bijgehouden.
 - e) Naar aanleiding van de twijfels die de studie opwierp omtrent de kosteneffectiviteit van de maatregel, vooral bij de jongste begunstigden (waar gaan recht/risico op SWT mogelijk was), werd de minimumleeftijd voor intrede in de maatregel opgetrokken naar 62 jaar.
3. Voor wat de studie Dienstencheques betreft:
 - a) Deze studie werd uitgevoerd door het Departement WSE.
 - b) Er was al veel onderzoek gedaan rond aspecten van het dienstenchequesysteem, dit onderzoek bracht dit overzichtelijk samen. Daarnaast werd berekend hoeveel er bespaard kan worden indien de maatregel aangepast wordt, zoals ook de expliciete opdracht van de Vlaamse Brede Heroverweging was.
 - c) Kostprijs: niet bekend, wegens uitgevoerd binnen de personeelscapaciteit van DWSE.
 - d) Het aantal gepresterde uren werd niet bijgehouden. De studie werd uitgevoerd door personeel dat enerzijds al rond dienstencheques werkt, waardoor het moeilijk af te bakenen is welk werk exclusief voor deze studie gedaan werd en welk werk tot de normale werkplanning behoorde. Daarnaast gaat het om personeel dat niet uitsluitend rond dienstencheques werkt, en het departement WSE registreert niet hoeveel uren in een dag het personeel rond één project werkt en hoeveel uren rond een ander.
 - e) De rendabiliteit van dienstenchequeondernemingen kwam uit de studie naar voren als een aandachtspunt, met een grote variatie aan bedrijfsresultaten. Daarom werd een tool ontwikkeld om de rendabiliteit van ondernemingen beter op te volgen en te anticiperen op de impact van allerlei ontwikkelingen (loonevoluties, indexering,...). Daarnaast werd in de studie aangestipt dat het gebruik van papieren cheques minder kostenefficiënt was, maar dat het omwille van het hoge aandeel ouderen onder de gebruikers niet eenvoudig was om enkel de elektronische versie te behouden. Intussen besliste de Vlaamse Regering om in de toekomst enkel de elektronische dienstencheques te behouden, maar werd daarbij voorzien in voldoende flankerende maatregelen (telefonische bestellingen, mandatering,...) om mensen die minder digitaal sterk zijn aan boord te houden.
4. Voor wat de studie Doorstroomtrajecten betreft:
 - a) Deze studie werd uitgevoerd door het Departement WSE.

- b) De doorstroomtrajecten waren ten tijde van de Vlaamse Brede Heroverweging nog erg nieuw. Deze studie was een eerste evaluatie van het proces en de resultaten.
 - c) Kostprijs: niet bekend, wegens uitgevoerd binnen de personeelscapaciteit van DWSE.
 - d) Het aantal gepresteerde uren werd niet bijgehouden.
 - e) Naar aanleiding van de optimalisatie van Collectief Maatwerk worden ook de aanbevelingen van deze evaluatie meegenomen. Dit betreft onder andere wijzigingen aan het huidige doorstroomkader. Dit om meer flexibiliteit en minder rigide fasering binnen de begeleiding door de doorstroompartners tijdens het doorstroomtraject mogelijk te maken. Verdere grotere wijzigingen aan de opzet van doorstroom zullen worden bekeken in kader van de aankomende evaluatie van Collectief Maatwerk.
5. Voor wat de studie VDAB – INDIVIDUELE BEROEPSOPLEIDING betreft:
- a) De studie werd uitgevoerd door het consortium Deloitte Consulting & Advisory en IDEA Strategische Economische Consulting NV.
 - b) Het uitgangspunt van deze externe evaluatie was het exploreren van mogelijke financiële optimalisaties binnen de huidige contouren (positionering als opleidingsinstrument en geen gesubsidieerde tewerkstelling) van IBO met als doelstelling: een begrotingsbalans meer in evenwicht wat betreft dit product en tegelijkertijd de (financiële) aantrekkelijkheid voor werkgever en/of cursist kunnen verhogen.
 - c) Kostprijs: € 81.886,75 (incl. BTW)
 - d) Er werden 572 uren gepresteerd.
 - e) Door de korte periode van het onderzoek was er weinig ruimte voor de analyse van alternatieve financiële systemen. Ondertussen is deze analyse oefening hernomen in de schoot van de Raad Van Bestuur van VDAB, de minister heeft gevraagd om het element budgetneutraliteit of minimaal een evenwicht tussen de directe kosten en de inkomsten mee te nemen in deze analyse.